

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla az Imre és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Dr. Bárdos Gergely Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és II. rendű alperesek ellen váltón alapuló tartozás megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2009. augusztus 28. napján kelt 11.P.24.185/2009/4. számú ítélete ellen az alperesek részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit azzal hagyja helyben, hogy a kamatfizetés kezdő időpontja 2009. augusztus 12. napja.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 1.250.000,- (Egymillió-kettőszázötvenezer) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű alperes Budapesten 2008. december 12-én 2009. május 31-i esedékességgel kiállított 1 db saját váltót, amelyben 8.800.000,- Ft-nak **Sz.T.** részére, illetve rendeletére történő megfizetését vállalta. A váltó kiállításának alapjául szolgáló I. rendű alperes és **Sz.T.** közötti alapjogviszony, valamint annak tartalma nem vált ismertté. Ugyanezen a napon az I. rendű alperes Budapesten 2009. június 7. napja szerinti esedékességgel kiállított 1 db saját váltót, amelyben 31.200.000,- Ft-nak **U.L.** részére, illetve rendeletére történő megfizetését vállalta. Ezen váltó kiállításának alapjául szolgáló jogviszony és annak tartalma sem vált ismertté. A II. rendű alperes mindkét váltón az I. rendű alperes kötelezettségéért

váltókezességet vállalt. Mindkét rendelvényes a részükre kibocsátott váltót 2009. május 25-én átruházta a felperesre üres forgatmánnyal.

A váltókon a fizetés helye nem volt megjelölve, a felperes az esedékességet követően a váltókat fizetés végett nem mutatta be, és a fizetés elmaradása miatt óvást sem vezetett fel. Ugyanakkor az I. rendű alperest felhívta arra, hogy a váltóban foglalt kötelezettségét teljesítse. Azt, hogy a felperes a váltók jogszerű birtokosa akként igazolta az I. rendű alperes kérésére, hogy a váltók számítógépre beolvasott képét elektronikus levélben elküldte a részére. A váltókban szereplő összegeket sem az I. rendű, sem a II. rendű alperes nem fizették meg a felperesnek még részben sem.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2009. augusztus 6-án benyújtott és módosított keresetében kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni 8.800.000,- Ft, ennek 2009. június 22-től a kifizetés napjáig járó évi 6 % kamat és 3 ezrelék váltódíj, valamint 31.200.000,- Ft, ennek 2009. június 22-től a kifizetésig járó évi 6 % kamat és 3 ezrelék váltódíj, valamint a perköltség megfizetésére.

Arra hivatkozott, hogy mindkét váltó jogszerű birtokosa a váltókat azok eredeti jogosultjától szerezte üres forgatmány útján, ezért az 1/1965. (I. 24.) IM rendelet (Vár.) 43. § (1) bekezdése alapján megtérítési igény illeti meg az alperesekkel szemben, mivel az alperesek a váltóban szereplő összeget nem fizették meg a részére. A fizetés megtagadását követően az óvás elmaradása a következetes bírói gyakorlat szerint nem szünteti meg a váltókövetelés jogosultjának az alperesekkel szembeni keresetindítási jogát és nem akadályozza velük szemben a váltókövetelés érvényesítését sem.

Az I. és a II. rendű alperesek ellenkérelmükben elsődlegesen kérték a per megszüntetését a Pp. 157. § a) pontja alapján figyelemmel a Pp. 130. § f) pontjára, mivel a felperes a váltókat a Vár. 38. § (1) bekezdésében írtakat elmulasztva az alperesek részére nem mutatta be fizetés végett. A váltó fizetésre történő bemutatása előfeltétele az egyenes váltóadás fizetési kötelezettsége teljesítésének. Az interneten való megküldés nem tekinthető a váltók bemutatásának. Másodlagosan előadták, hogy alapos okkal feltételezik, hogy a perbeli váltók nem a hátapon megjelölt időpontban, azaz 2009. május 25-én, hanem ezt és a váltó esedékességét követően lettek üresre forgatva, mivel a perbeli váltókat az I. rendű alperes 2009. június 7-én a saját szemével látta forgatmány nélküli üres hátoldallal. Mindez azt jelenti, hogy a Vár. 20. § (1) bekezdése értelmében a fizetés hiánya miatti óvás felvételére nyitvaálló határidő eltelte utáni váltóátruházásnak a hatálya ugyanaz mint az engedményezésnek, aminek azért van jelentősége, mert ilyen esetben a Vár. 17. §-ában szabályozott kifogás korlátozás nem érvényesül. A fentiek alátámasztására a váltókat forgató személyek tanúként történő meghallgatását, valamint a felperes személyes meghallgatását kérték. Harmadlagosan előadták, hogy az eredeti váltójogosult egyikének U.L.nak az I. rendű alperes 2009. február 2-án és 2009. május 29-én összesen 10.250.000,- Ft-ot már megfizetett.

Alperesek marasztalásuk esetén kérték a perköltség fizetés alól való mentesítésüket, mivel a felperes fizetés végett szabályszerűen nem mutatta be a

váltókat, így az alperesek nem voltak olyan helyzetben, hogy teljesíthessenek, az alperesek a perre ezért nem adtak okot.

A Pest Megyei Bíróság a 2009. augusztus 28. napján kelt 11.P.24.185/2009/4. számú ítéletében kötelezte az I. és a II. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 3 napon belül 8.800.000,-Ft-ot, ennek 2009. június 22. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6 % kamatát, 8.800.000,- Ft után számított 3 ezrelék váltódíjat, valamint 31.200.000,- Ft-ot, ennek 2009. június 22. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6 % kamatát, 31.200.000,- Ft után számított 3 ezrelék váltódíjat és 1.837.500,- Ft perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy az alperesek bármelyikének teljesítésével egyidejűleg a teljesítő alperes részére az egy-egy db váltó eredeti példányát adja ki.

Határozata indokolása szerint a perbeli váltók minden megfelelnek a Vár. 75. §-ában szabályozott saját váltónak. A perbeli esetben egy-egy üres forgatás történt meg a váltók hátoldalára vezetve, és mivel a felperes birtokában vannak az eredeti váltók, a felperest kell jogszerű váltóbirtokosnak tekinteni.

Tény, hogy a felperes fizetés végett a váltókat nem mutatta be és óvást sem vetetett fel. Ez azonban a BH 2004/74. számú eseti döntésben kifejtettekre tekintettel nem jár a közvetlen kereseti jog elvesztésével, mert ez csak a Vár. 43. §-ának (1) bekezdésében felsorolt megtérítési váltóadósokkal szemben érvényesíthető megtérítési igény elvesztésével jár, de nincs kihatással a váltó kiállítójával szemben érvényesíthető közvetlen kereseti jogra. Ezért a perbeli esetben az alperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a váltók fizetés végett történő bemutatásának hiányában a felperes keresete megalapozatlan, és az alperesek fizetési kötelezettsége nem állt be.

Az elsőfokú bíróság az alpereseknek a Vár. 20. § (1) bekezdésére történő hivatkozásával kapcsolatban elsődlegesen azt vizsgálta, hogy abban az esetben, ha a váltóbirtokos a váltó kibocsátójával szembeni közvetlen kereseti jogát érvényesíti, amikor a fizetés végett történő bemutatás és az óvás felvételének az elmulasztása erre nincs kihatással, akkor a Vár. 20. § (1) bekezdése második mondatának az alkalmazhatósága egyáltalán szóba kerülhet-e. Az elsőfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy ez alkalmazható, mivel ez a szabály a fizetés hiánya miatti óvás felvételére megszabott határidő elteltére vonatkozóan is rendelkezik a váltóátruházás hatályáról, azaz mint a perbeli esetben, amikor a saját váltót fizetés végett nem mutatják be és ebből eredően óvást sem vesznek fel. Az alperesek hivatkozását azonban az elsőfokú bíróság eleve életszerűtlennek és valószínűtlennek tartotta, ezért az erre felajánlott tanúbizonyítást mellőzte. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperesek által állított, az egyik eredeti váltóbirtokos 2009. június 7-én az I. rendű alperesnek történő bemutatása nem a fizetés végett történt, az teljesen valószínűtlen és életszerűtlen, mivel ezen a napon az egyik váltó esedékessége már lejárt. A másik váltó esetében, amikor a fizetési határidő ezen a napon járt le, ugyancsak elképzelhetetlen, hogy az eredeti váltóbirtokos által történő bemutatása ne a fizetés végett történt volna. Ezen túlmenően, ha az eredeti váltóbirtokos egyikénél lett volna mindkét váltó, minden bizonnyal nem egyszerű megmutatás, hanem fizetés végett történő bemutatás történt volna, mert ez állt volna az eredeti váltóbirtokos érdekében, mivel kamat is

ezen időponttól jár, azaz az eredeti váltóbirtokosnak érdekében állt volna a váltó mihamarabbi fizetés végett történő bemutatása, hogy ne veszítsen kamatot. Bár a felperes az eredeti váltóbirtokosokkal mint megtérítési váltóadósokkal szemben igényt nem érvényesíthet, ezért az eredeti váltóbirtokosok tanúvallomásukat ettől nem tartva tehetnék meg, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ettől függetlenül nem várható a tanúktól az, hogy a váltókra vezetett átruházások időpontja helyett más időpontot állítanának, amennyiben mégis, akkor a tanúk vallomásának hitelt érdemlősége válna kétségesé, mert a forгатás időpontját az eredeti váltóbirtokosok aláírták. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperesek által hivatkozott eset nem fordulhatott elő, mivel, ha találkozott is valamelyik eredeti váltóbirtokossal, a váltók nála a korábbi forгатás miatt nem lehettek.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a váltóátruházások feltüntetett időpontja nem vált kétségesé, ezért a váltóátruházásnak nem közönséges engedményhatálya van, így az átruházóval szembeni kifogások sem hozhatók fel. A Vár. 17. §-a szerint beszámítási vagy egyéb kifogás szintén nem terjeszthető elő, mivel erre csak akkor kerülhetne sor, ha az alapjogviszony jogosultjai és kötelezettei kerülnek egymással szemben a váltóperben. A perbeli esetben ez fogalmilag kizárt, mert a felperes nem az eredeti váltóbirtokos, így az I. rendű alperessel nem kerülhetett alapjogviszonyba.

Az elsőfokú bíróság a Vár. 43. § (1) bekezdése, 47. § (1) bekezdése, 48. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján a felperes módosított keresetének megfelelően kötelezte az alpereseket, mert arra az alperesek helytállóan hivatkoztak - bár más értelemben -, hogy a felperes jogosulti késedelemben volt a fizetés végett történő bemutatás hiányában, de a felperes éppen ezért a kamatfizetés kezdő időpontját módosította is, amikor nem az esedékességtől kezdődően, hanem attól kezdődően kérte a kamatot, amikor igazolt módon az I. rendű alperest értesítette arról, hogy a váltónak ő a birtokosa és felhívta a fizetésre.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérték a pernek a Pp. 251. § (1) bekezdése alapján a Pp. 157. § (1) bekezdés a) pontjára alapítva történő megszüntetését és az elsőfokú bíróság ítéletének teljes egészében történő hatályon kívül helyezését, valamint a felperes perköltség viselésére történő kötelezését; másodlagosan annak Pp. 252. § (3) bekezdése alapján a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását.

Változatlanul fenntartották azt az elsőfokú eljárásban is kifejtett álláspontjukat, hogy a per megszüntetésének van helye, mivel a váltó fizetés végett történő bemutatására nem került sor. A váltó kiállítójának bemutatás hiányában a perbeli esetben nem állt be a fizetési kötelezettsége, ebből eredően a fizetést meg sem tagadhatta. Mivel a fizetést nem tagadták meg, ellenük egyenes váltókereset sem indítható. A fizetési kötelezettség akkor fog beállni, ha a bemutatás megtörténik és a fizetést az alperesek nem teljesítik.

Másodlagos ellenkérelmük alátámasztására kérték a váltókat forгатó személyek tanúkénti meghallgatását, valamint a felperes személyes meghallgatását. Véleményük szerint az elsőfokú bíróság a tanúbizonyításra, illetve a tárgyaláson előterjesztett szembesítésre vonatkozó indítvány elutasításával megfosztotta az

alpereseket attól, hogy álláspontjukat alátámasszák és ezáltal a tényállás kellő tisztázását elmulasztotta. Az alperesi állítás egy olyan ellentmondást tárt fel a váltók forgatása körül, amelynek tisztázása nélkül nem hozható megalapozott ítélet. A váltók forgatásának időpontja a per eldöntése szempontjából egyértelműen kulcskérdés, de az elsőfokú bíróság lényegében pertakarékossági megfontolásból nem folytatta le a vizsgálatot ebben a kérdésben. Ezeket az ellentmondásokat megnyugtatóan fel lehetett és kellett volna oldani a tanúk meghallgatásával és szembesítésével, ehelyett az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokból nyerhető bizonyíték helyett feltételezésekre alapította az ítéletét. Mindezek alapján álláspontjuk szerint a tényállás nincs kellően feltárva, ennek pótlásához a bizonyítási eljárás kiegészítése szükséges, ez ami a másodlagos fellebbezési kérelmet támasztja alá. Ez utóbbival kapcsolatban a fellebbezésüket kiegészítették azzal, hogy az elsőfokú bíróság állításukat megalapozatlanul, a körülmények, azaz a releváns tényállás feltárása nélkül minősítette ésszerűtlennek és valószínűtlennek. Az ítélet indokolásának ezen része feltételezések sorozata, minden ténybeli megalapozottságot nélkülöz. Egyértelmű, hogy adott állítás valóságtartalmát kizárólag az állításra vonatkozó körülmények megismerését követően lehet felelős módon megítélni, és ezen elvet nem tartotta szem előtt az elsőfokon eljáró bíróság, amikor nem adott helyt tanúbizonyítási és szembesítési indítványainak, mivel a perben egyértelmű, hogy a feltárandó körülmények tekintetében érdemi információhoz kizárólag ezen bizonyítási eszközök alkalmazásával juthatott volna.

A Pp. 2. § (3) bekezdésében és a 164. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségek teljesítésére az eljáró bíróságnak lehetőséget kellett volna biztosítania az abban érdekelt félnek, jelen esetben az alpereseknek állításaik bizonyítására. A Pp. 2. § (4) bekezdése értelmében ezen lehetőségnek valóban határt szab, amennyiben a bizonyítás a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen, de maga az elsőfokon eljáró bíróság emeli ki az ítélet indokolásában, hogy azon állítás, amelynek körülményeire a bizonyítási indítványt előterjesztették érdemi kihatással lehet a jogvita megítélésére és az elsőfokon eljáró bíróság ennek kifejezett kimondását követően minősítette szükségtelennek a bizonyítás lefolytatását kizárólag üres feltételezésekre alapítva.

A fellebbezés kiegészítése körében harmadlagosan - amennyiben a másodfokú bíróság a keresetet alaposnak találja - kérték annak részbeni megváltoztatásával a kamatkövetelés kezdő időpontját a keresetlevél átvételének napjára, azaz 2009. augusztus 12-re módosítani. Ezzel kapcsolatban előadták, hogy álláspontjuk szerint bármilyen követelést a váltó birtokosa jogszerűen kizárólag a fizikai bemutatás napjától támaszthat a Vár. 38. § (1) bekezdése értelmében, azonban, mint ahogy erre az elsőfokú eljárás során is hivatkoztak, az alperes részére történő fizikai bemutatásra nem került sor. Az interneten beszkenelt formában történt megküldés nem helyettesítheti a váltók tényleges fizikai bemutatását, mivel nem lehet megállapítani, hogy a beszkenelt váltón szereplő legutolsó forgatmányos-e a küldő, nem lehet tudni, hogy a beszkenelt váltónak a küldő valóban a birtokában van-e és üres forgatmány esetén a váltó fizikai birtokáról való megbizonyosodás a legitimáció egyetlen módja.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperesek másodfokú perköltség viselésére történő kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, a tényállást feltárta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján megfelelő módon értékelte, azokból helyes jogi következtetéseket vont le.

Az alpereseknek az elsődleges fellebbezési kérelme azért megalapozatlan, mert ahogy azt az elsőfokú eljárás során a fellebbezésével egyezően is kifejtette, hivatkozva eseti döntésekre, a váltók fizetésre bemutatásának elmaradása nincs kihatással a váltók kiállítójával szembeni igényérvényesítési jogra, amely azt jelenti, hogy mint váltóbirtokost közvetlen kereseti jog illeti meg a saját váltó kiállítójával szemben.

A másodlagos fellebbezési kérelemmel kapcsolatban előadta, hogy helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor mellőzte az alperesek által felajánlott tanúbizonyítást, mert egyrészt fennállt a veszélye, hogy a soron kívüli eljárás szükségtelen elhúzódásához vezetett volna a váltók forgatásának időpontjára vonatkozó bizonyítás lefolytatása; másrészt az elsőfokú bíróság megvizsgálta, hogy a perbeli váltók formailag megfelelnek-e a jogszabályok rendelkezéseinek és alakilag kifogástalannak találta azokat. Ebből is következett az a megállapítása, hogy a váltók üresre forgatásának időpontja kétséget kizáróan a váltók hátoldalán feltüntetett dátum, azaz 2009. május 25-e.

Azért sem állja meg helyét az az alperesi állítás, hogy az alperesek 2009. június 7-én látták forgatmány nélkül a váltókat, mert akkor nyilván az e-mailben történő felszólításra válaszoló levelükben már kifogásolták volna a forgatás időpontját.

A fellebbezés kiegészítése körében hangsúlyozta, hogy a váltókövetelés érvényesítése szempontjából nincs jelentősége az alapjogviszony körülményeinek, mivel a váltó olyan értékpapír, amely egyoldalú és jogcímentes pénztartozást testesít meg. A váltók forgatása pedig jogcímtől független, absztrakt kötelmet keletkeztet a váltó új jogosultja és a váltóadós között. Ezért az elsőfokú bíróság nem köteles vizsgálni az alapjogviszony tartalmát és azt sem, hogy az milyen körülmények között jött létre.

Az alperes által hivatkozott teljesítések nem a váltóban foglalt követelések kiegyenlítésére irányultak, mivel a váltóban foglalt követelés teljesítése esetén követelhetők volna, hogy ezen részteljesítést a váltó jogosultja felvezesse a váltó hátoldalára, ha pedig a teljes követelést megtérítették, követelhetők volna a váltók kiadását, ennek hiányában pedig megtagadhatták volna a kifizetést. Ezek elmaradása egyértelműen arra utal, hogy a hivatkozott teljesítések a felek közti másik jogviszonyból keletkeztek.

A kamatfizetés kezdő időpontja körében változatlanul fenntartotta azt az álláspontját, hogy az alperesek kamatfizetési kötelezettsége akkor keletkezett, amikor a felperes mint a lejárt váltók birtokosa, elektronikus levélben felszólította az alpereseket a fizetésre és az I. rendű alperes kifejezett kérésére megküldte a perbeli váltóknak és azok hátoldalának szkennelt változatát is, ami 2009. június 22-én történt. A váltóadósokkal szembeni perindítás pótolja a váltók fizetésre történő bemutatását, ez azonban nem jelenti azt, hogy a kamatfizetési kötelezettség is csak

ettől az időponttól kezdődne. Ezzel kapcsolatban hivatkozott a BH 1996/486. számú eseti döntésben foglaltakra.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján megalapozottan kötelezte az alpereseket a váltókban szereplő összegek megfizetésére.

Az alperes fellebbezése csak a harmadlagos fellebbezési kérelem kapcsán alapos.

Az alperesek az elsőfokú eljárás során permegszüntetés iránt előterjesztett kérelmüket elsődleges fellebbezési kérelemként változatlanul fenntartották.

A Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontja szerint a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha megállapítható, hogy a felperes követelése időelőtti vagy - az elévülés esetét ide nem értve - bírói úton nem érvényesíthető.

Nem vitásan a felperes a perbeli váltókat az alpereseknek fizetés végett nem mutatta be. Ez azonban nem teszi a követelését idő előttivé és olyanná, hogy bíróság előtt ne érvényesíthetné. Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott ezzel kapcsolatban a kialakult bírósági gyakorlatra, és a Vár. 53. § (1), a 43. § (1), a Vár. 38. §-ának (1) bekezdéseiben foglaltakra, helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperest a váltóadósokkal szemben közvetlen kereseti jog illeti meg. A fizetés végetti bemutatás elmulasztása valóban jogosulti késedelemnek minősül, ahogy erre az elsőfokú eljárás során és a fellebbezésében is helytállóan hivatkoztak az alperesek, ez azonban nem jelenti azt, hogy a felperes követelése idő előtti lenne, illetőleg bíróság előtt ne lehetne érvényesíteni. Ennek kizárólag a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja vonatkozásában van jelentősége. A váltókon naptári napra pontosan megjelölésre került az összeg kifizetésének esedékessége. Ennek alapján az alperesek fizetési kötelezettsége beállt az esedékesség napjától kezdődően. Ez ugyancsak független attól, hogy a felperes az alpereseknek a váltót fizetés végett bemutatta-e.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el az alpereseknek a per megszüntetésére vonatkozó kérelmét.

Az elsőfokú bíróság az alpereseknek a tanúk meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát helytállóan utasította el. A tanúk meghallgatását annak bizonyítására kérték, hogy nem a váltón szereplő időpontban, hanem az esedékességet követően került a felperesre üres forgatmánnyal átruházásra mindkét perbeli váltó.

A váltóátruházás szabályait a Vár. V. fejezete tartalmazza. A váltóátruházásról szóló nyilatkozatot, azaz a forgatmányt, magára a váltóra kell rávezetni. Ennek két módja van, a kitöltött forgatmány vagy az üres forgatmány. Üres forgatmány esetén egyedül a forgatót, azaz az átruházót kell megjelölni, a forgatmányost nem. A forgatmányt nem kell keltezéssel ellátni, a váltó forgatásának az nem kötelező

eleme, üres forgatmány esetén elég a rendelvényes aláírása. Amennyiben a forgatmányt nem látták el keltezéssel, úgy a Vár. 20. § (2) bekezdése alapján vélelem szól amellett, hogy a nem keltezett forgatmányt az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy azt az óvás felvételére megszabott határidő eltelte előtt eszközölték. Jelen esetben mindkét váltó hátoldalán a forgatás időpontja feltüntetésre került, azt mindkét váltó rendelvénysége aláírásával látta el. Ehhez képest életszerűtlen és valószínűtlen az az I. rendű alperesi állítás, hogy mindkét váltót az egyik rendelvényesnél látta üres forgatmány nélkül 2009. június 7-én, ahogy azt az elsőfokú bíróság a határozata indokolásában részletesen kifejtette, amivel a másodfokú bíróság teljes egészében egyetért.

A váltók forgatásának időpontjával kapcsolatban a tanúbizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el, mivel a forgatás mindkét váltó esetében érvényesen létrejött. A váltóeljárásban ugyanis nem lehet figyelmen kívül hagyni a váltó lényegét, annak rendeltetését, tehát azt, hogy a váltóadósság függetlenedik az alapügylettől és a váltókötelezett a váltóbirtokossal szemben a forgatható értékpapír és nem a jogcímes ügylet alapján tartozik helyt állni, a váltóadós nem csupán feltétlen, hanem az érvényesítés módjában is privilegizált kötelezettséget vállalt (Legfelsőbb Bíróság Gf.I.32.818/1992/3.).

Az elsőfokú bíróság az alperesek álláspontjával ellentétben a váltóforgatás időpontjával kapcsolatban nem feltételezésekre alapította az ítéletét, hanem okirati bizonyítékok álltak a rendelkezésére. Maga az alperesi állítás volt ellentmondásos, miszerint a lejárat napján nem fizetés végett történt a váltó bemutatása, továbbá nem nevesítve azt állították, hogy mindkét perbeli váltó az egyik váltót forgató személynél volt.

A tanúk meghallgatását nem teszi indokolttá az az alperesi hivatkozás sem, hogy az eredeti váltójogosultnak összesen 10.250.000,- Ft-ot megfizetett. A váltóban tett feltétlen fizetési ígéretre és a váltókövetelés absztrakt jellegére tekintettel ugyanis a kialakult bírói gyakorlat szerint nincs lehetőség arra, hogy az érvényesen fennálló jogviszony alapján a váltókövetelés összegét részben vitatni lehessen, azaz a fizetésre való hivatkozás olyan kifogás, amelyet az alapügyletet megkötő felek között folyó perben érdemben kell elbírálni. Ezen túlmenően az I. rendű alperes olyan időpontban fizetett két alkalommal U.L. részére, amikor a javára kiállított perbeli váltó még nem járt le, mivel annak fizetési határideje 2009. június 7-én volt. A váltóbirtokos az esedékesség előtt a fizetést nem követelheti, azt még akkor sem köteles elfogadni, ha az adós felajánlja (Vár. 40. § (1) bekezdés). Amennyiben a váltó főadósa az esedékesség előtt fizet, ezt csak saját kockázatára és veszélyére teheti (Vár. 40. § (2) bekezdés), mivel ezzel annak terhét vállalja magára, hogy kétszeresen fizeti ki a váltóban szereplő összeget vagy annak egy részét.

Az alperesek az elsőfokú eljárás során és a fellebbezésükben is helytállóan hivatkoztak arra, hogy a váltó e-mailen történő megküldése nem felel meg a Vár. 38. § (1) bekezdésében rögzített azon szabálynak, hogy a váltóbirtokos a váltót a fizetési napon fizetés végett köteles bemutatni. A bemutatás, figyelemmel arra is,

hogy a váltó egy eredeti példányban kerül kiállításra, annak a kötelezett részére történő tényleges fizikai bemutatását jelenti, amit nem helyettesít a fizetésre történő felszólítás.

A Vár. 38. §-a szerint a váltóbirtokos köteles a váltót fizetésre bemutatni. A váltó kötelezettje ugyanis csak annak köteles fizetni, aki a váltót birtokában tartja, és akit a váltó legitimál. A kialakult bírói gyakorlat szerint a bemutatás elmaradása nem jár jogvesztéssel a főkötelezettel szemben, de fizetési kötelezettsége csak a bemutatással válik esedékessé (BH 1996/486., BH 2007/55.).

Mindez azt jelenti, hogy az alperesek mint váltókötelezettek fizetési késedelembe attól az időponttól kezdődően estek, amikor a váltó bemutatása megtörtént, azaz tudomást szereztek arról, hogy ki a váltók jogosultja, így fizetési kötelezettség ki felé terheli. Mivel az elsőfokú eljárást megelőzően a váltók bemutatására nem került sor, arról csak a keresetindítás során szereztek tudomást, ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint - az alperesekkel egyezően - a kamatfizetési kötelezettség a bemutatás időpontjától, azaz a keresetlevél és mellékleteinek alperesekhez történő érkezésének napján kell meghatározni, ami jelen esetben 2009. augusztus 12-én volt.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben módosított indokolással - helybenhagyta.

Az alperesek fellebbezése érdemben nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell a felperesnek a másodfokú eljárás során felmerült költségét megfizetnie. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg azzal, hogy az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Budapest, 2010. év január hó 21. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő